

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN

**CÔNG TÁC HƯỚNG DẪN NGHIỆP VỤ
TẠI THƯ VIỆN QUÂN ĐỘI NHỮNG NĂM
ĐẦU THẾ KỈ XXI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giáo viên hướng dẫn : Th.S. Nguyễn Tiên Hiền
Sinh viên : Nguyễn Thị Mai
Lớp : TVTT 41B

HÀ NỘI - 2013

LỜI CẢM ƠN!

Lời đầu tiên, em xin gửi lời cảm ơn chân thành tới các cô chú, anh chị tại thư viện Quân đội trong thời gian qua đã giúp đỡ em hoàn thành khóa luận tốt nghiệp này.

Em xin cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong khoa Thư viện – Thông tin trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã dạy dỗ, chỉ bảo và định hướng cho em trong suốt 4 năm học tập nghiên cứu, hoàn thành khóa luận.

Đặc biệt, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo Th.S Nguyễn Tiến Hiền, người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo em trong suốt thời gian thực hiện khóa luận.

Là sinh viên bắt đầu làm quen với khoa học em đã cố gắng nghiên cứu để hoàn thành khóa luận nhưng chắc chắn vẫn còn nhiều khiếm khuyết. Em rất mong nhận được sự góp ý chỉ bảo của các thầy cô giáo và các bạn để khóa luận của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 6 năm 2013

Sinh viên

Nguyễn Thị Mai

MỤC LỤC

Trang

LỜI NÓI ĐẦU	1
Chương 1: THƯ VIỆN QUÂN ĐỘI VỚI CÔNG TÁC HƯỚNG DẪN NGHIỆP VỤ	4
1.1. Công tác hướng dẫn nghiệp vụ trong hoạt động thông tin thư viện... 4	
1.1.1. <i>Khái niệm.</i>	4
1.1.2. <i>Mục đích, ý nghĩa.</i>	5
1.1.2.1. Mục đích.....	5
1.1.2.2. Ý nghĩa	6
1.2. Vài nét về thư viện Quân đội.....	7
1.2.1. <i>Lịch sử hình thành và phát triển của thư viện Quân đội.</i>	7
1.2.2. <i>Chức năng, nhiệm vụ.</i>	9
1.2.2.1. Chức năng	10
1.2.2.2. Nhiệm vụ	11
1.2.3. <i>Cơ cấu tổ chức của thư viện Quân đội</i>	12
1.2.4. <i>Đội ngũ cán bộ, cơ sở vật chất và vốn tài liệu của thư viện Quân Đội</i>	15
1.2.4. <i>Đội ngũ cán bộ, cơ sở vật chất và vốn tài liệu của thư viện Quân Đội</i>	16
1.2.4.1. <i>Đội ngũ cán bộ của thư viện Quân đội</i>	16
1.2.4.2. <i>Cơ sở vật chất của thư viện Quân đội</i>	16
1.2.4.3. <i>Vốn tài liệu của thư viện Quân đội</i>	19
1.2.4.4. <i>Đội ngũ bạn đọc của thư viện Quân đội</i>	23
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC HƯỚNG DẪN NGHIỆP VỤ TẠI THƯ VIỆN QUÂN ĐỘI	24
2.1. Công tác đào tạo hướng dẫn nghiệp vụ chuyên môn.	24

2.1.1. Mục đích, ý nghĩa của công tác đào tạo, bồi dưỡng, hướng dẫn nghiệp vụ chuyên môn.....	24
2.1.2. Các trường trình đào tạo, lớp đào tạo nghiệp vụ.....	25
2.2. Hướng dẫn nghiệp vụ và giải đáp thắc mắc	31
2.3. Công tác nghiên cứu kinh nghiệm tiên tiến.....	33
2.3.1. Đặc điểm của công tác nghiên cứu kinh nghiệm tiên tiến.....	33
2.3.2. Một số kinh nghiệm tiên tiến đã và đang nghiên cứu	33
2.4. Phổ biến và áp dụng kinh nghiệm tiên tiến	35
2.4.1. Phổ biến kinh nghiệm tiên tiến	36
2.4.1.1. Các cuộc hội thảo, hội nghị trong nước	36
2.4.1.2. Các cuộc hội thảo quốc tế	37
2.4.1.3. Phổ biến kinh nghiệm bằng hình thức in	38
2.4.2. Áp dụng kinh nghiệm tiên tiến	38
2.5. Biên soạn, bổ sung tài liệu nghiệp vụ.....	40
2.5.1. Ý nghĩa của việc biên soạn các tài liệu nghiệp vụ	40
2.5.2. Các tài liệu biên soạn	40
2.5.3. Các tài liệu bổ sung	45
2.6. Nhận xét.....	46
2.6.1. Ưu điểm.....	47
2.6.2. Nhược điểm	48
Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC HƯỚNG DẪN NGHIỆP VỤ TẠI THƯ VIỆN QUÂN ĐỘI	49
3.1. Giải pháp.....	49
3.2. Kiến nghị.....	51
KẾT LUẬN.....	53
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	55
PHỤ LỤC.....	57

LỜI NÓI ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật thành công đã mang lại sự thay đổi đáng kể cho các ngành nghề các lĩnh vực trên thế giới. Các công nghệ mới, kỹ thuật hiện đại được ứng dụng rộng khắp trong các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội. Không nằm ngoài tầm ảnh hưởng, ngành thư viện thông tin đã có sự thay đổi đáng kể về cả chất và lượng. Việc ứng dụng các công nghệ mới, các dạng tài liệu mới, các mô hình thư viện hiện đại đã mở ra một kỉ nguyên mới cho sự phát triển của ngành. Để đáp ứng được sự phát triển ấy ngành cần có một đội ngũ cán bộ có chuyên môn nghiệp vụ vững vàng và được đào tạo bài bản.

Hướng dẫn nghiệp vụ là công việc quan trọng của thư viện trung ương và thư viện trung tâm, nhờ có công tác chỉ đạo hướng dẫn nghiệp vụ đã nâng cao trình độ nghiệp vụ của cán bộ thư viện ở địa phương và cơ sở. Nhờ chỉ đạo nghiệp vụ đã thống nhất các khâu kỹ thuật nghiệp vụ trong toàn bộ hệ thống. Nhờ chỉ đạo nghiệp vụ đã phổ biến hướng dẫn các chuẩn nghiệp vụ mới một cách rộng rãi cho tất cả các thư viện cơ sở ở mọi vùng miền của đất nước.

Thư viện Quân đội là thư viện đứng đầu hệ thống thư viện trong toàn quân với gần 400 thư viện, phòng đọc và gần 2000 tủ sách báo phòng Hồ Chí Minh của các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam, hoạt động dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy quân sự Trung ương và bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị. Ngoài chức năng nhiệm vụ của mình, thư viện Quân đội còn đảm nhiệm việc đào tạo đội ngũ nhân viên kỹ thuật, hướng dẫn nghiệp vụ cho các thư viện cơ sở trong hệ thống thư viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

Hiện tại, thư viện Quân đội không ngừng cải tiến chất lượng công tác hướng dẫn nghiệp vụ nhằm nâng cao nghiệp vụ và chuẩn hóa công tác nghiệp vụ trong hệ thống thư viện toàn quân, nhằm ngày càng thỏa mãn nhu cầu tin, phục vụ tốt bạn đọc trong toàn quân. Vì lẽ đó, em xin mạnh dạn chọn đề tài **“Công tác hướng dẫn nghiệp vụ tại thư viện Quân đội những năm đầu thế kỷ 21”** làm đề tài khóa luận tốt nghiệp.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là thư viện Quân đội.

Đề tài tập trung nghiên cứu công tác hướng dẫn nghiệp vụ ở thư viện Quân đội bao gồm: đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ, hướng dẫn nghiệp vụ, giải đáp thắc mắc, nghiên cứu phổ biến và áp dụng kinh nghiệm tiên tiến, biên soạn các tài liệu nghiệp vụ giai đoạn từ năm 2000 đến nay.

3. Mục đích nghiên cứu

Qua nghiên cứu, em hi vọng tìm hiểu sâu hơn về công tác hướng dẫn nghiệp vụ tại thư viện Quân đội, thấy được những ưu nhược điểm của công tác hướng dẫn nghiệp vụ. Trên cơ sở đó đề xuất các phương hướng giải quyết nâng cao hiệu quả của công tác tổ chức, chỉ đạo và hướng dẫn nghiệp vụ tại thư viện Quân đội. Qua đây em cũng mong đóng góp một phần vào việc hoàn thiện hơn công tác hướng dẫn nghiệp vụ ở thư viện Quân đội.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu

Nghiên cứu cơ sở lý luận về công tác chỉ đạo nghiệp vụ.

Khái quát thực trạng công tác tổ chức nghiệp vụ của thư viện đối với hệ thống thư viện trong toàn quân.

cán bộ mà các kinh nghiệm mới được phổ biến, áp dụng đem lại hiệu quả cao trong hoạt động của hệ thống.

Qua quá trình nghiên cứu công tác hướng dẫn nghiệp vụ của thư viện Quân đội em càng thấy được tầm quan trọng của việc chỉ đạo hướng dẫn nghiệp vụ của thư viện Quân đội. Đó là kim chỉ nam của mọi hoạt động của thư viện các đơn vị, góp phần đáng kể vào công cuộc chuẩn hóa các công tác nghiệp vụ của hệ thống thư viện toàn quân cũng như hệ thống thư viện cả nước. Mặc dù còn những hạn chế nhất định nhưng thư viện Quân đội vẫn xứng đáng là đơn vị dẫn đầu trong hệ thống thư viện toàn quân.

Cùng với sự quan tâm của cấp trên, thư viện Quân đội tiếp tục phát huy truyền thống và thành tích đã đạt được, phấn đấu xây dựng thư viện lớn mạnh để luôn xứng đáng với trọng trách được giao, xứng đáng là cánh chim đầu đàn trong hệ thống thư viện Quân đội nhân dân Việt Nam.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo tổng kết hàng năm của thư viện Quân đội từ năm 2000 đến năm 2013.
2. Bùi Loan Thùy (1998), Tổ chức và quản lý công tác thông tin thư viện, Tp Hồ Chí Minh.
3. Giáo trình công tác thư viện trong quân đội, Đại học Văn hóa nghệ thuật Quân đội, Hà Nội.
4. Kỷ yếu thư viện Quân đội và hệ thống thư viện toàn quân 50 năm xây dựng và phát triển (nhân kỉ niệm 50 năm ngày thành lập thư viện Quân đội) 15/11/1957 – 15/11/2007, thư viện Quân đội, Hà Nội.
5. Kỷ yếu thư viện Quân đội và hệ thống thư viện toàn quân 55 năm xây dựng và phát triển (nhân kỉ niệm 50 năm ngày thành lập thư viện Quân đội) 15/11/1957 – 15/11/2012, thư viện Quân đội, Hà Nội.
6. Lê Văn Việt (2000), Cẩm nang nghề thư viện, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
7. Ngô Văn Chung (2012), Nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc của các thư viện trong Quân đội, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
8. Nguyễn Hữu Giới, Nguyễn Thị Thanh Mai, Về công tác thư viện (2002), Vụ thư viện, Hà Nội.
9. Nguyễn Ngọc Anh (2010), Tìm hiểu công tác chỉ đạo nghiệp vụ của thư viện Quốc gia Việt Nam trong thập niên đầu thế kỉ XXI: Khóa luận tốt nghiệp, Đại học Văn hóa, Hà Nội.